

Baš-čelik

Sestra dovede brata najmlajšega pred carja, ki razprostre roke in svaka prijazno poljubi: »Dobrodošel, svak moj!«

»Še boljše zame, da sem tebe našel, zmajski car!«

Začela sta se pogovarjati in carjevič

bom tisti mah prihitel na pomoč z vso svojo silo.«

Tako se je carjevič odpravil dalje. Pride v tuje mesto, razgleda se po ulicah, z gradu mu klikne devojka — njegova srednja sestra. Peljala ga je v svoje sobane in povedala, da se je poročila s sokolskim carjem, ki se bo zve-

je vse natanko povedal, zakaj se je odpravil napot. Tedaj mu pravi zmajski car: »Bogme, zaman tvoja pot in tvoj trud. Predvčerajšnjim je tod mimo letel Baš-čelik, noseč pod krili tvojo mlado ženo. Prestregel sem ga s sedmimi tisoči zmajev, a ničesar mu niso mogli storiti. Pusti tega vruga v miru, dam ti denarja, kolikor hočeš, pa se lepo vrni domov!«

Ali carjevič se ni dal kar tako prepovoriti. Ko se je naslednje jutro nameril dalje in ko je zmajski car uvidel, da ga ne more odvrniti, mu izroči pero, rekoč: »Poslušaj, kaj ti pravim: tole pero ti izročam in kadar boš v veliki sili in

čer vrnil. Ali tudi ta je bil sovražen ženinim bratom, zato je sestra dobro skri-la carjeviča in konja. In ko se je zvečer sokolski car vrnil domov in takoj zavohal človeško kost, ga je žena vprašala: »Mar bi ti ugonobil moje brate, ako bi me kdo izmed njih obiskal?«

»Najstarejšega in srednjega bi silno mučil,« je odvrnil sokolski car, a najmlajšemu ne bi storil nič žalega.«

Tako je sestra mirno dovedla carjeviča pred sokolskega carja, ki ga je prijazno sprejel in posadil k večerji. Spet sta se pogovarjala o Baš-Čeliku, carjevič je vse po resnici povedal. Tedaj mu reče car sokolski: »Ne potuj dalje! Onega dne, ko ie ugrabil tvojo

ženo, sem pričakal Baš-Čelika s petimi tisoči sokolov. Strašno smo se spopadli z njim, kri je tekla v silnih curkih, a nismo mu mogli prav do živega, kaj bi opravil ti sam! Zato ti lepo svetujem: vrni se domov, dal ti bom seboj dragotin, kolikor hočeš.»

Carjevič pa odvrne: »Hvala ti, sokolski car, toda jaz se ne vrnem, našel bom Baš-Čelika.« — A pri sebi je pomislil: zakaž ga ne bi? Če izgubim eno življenje, imam še tri!

Ko je sokolski car uvidel, da se carjevič ne da pregovoriti, mu je poklonil drobno peresce: »Evo ti, kadar boš najbolj v zadregi, ukreši iskro in prižgi to peresce, takoj ti z vso svojo silo prihitim na pomoč.«

Naslednje jutro se je carjevič odpravil dalje, — lahko si mislite, kaj se je zgodilo. V tujem mestu je našel svojo tretjo sestro, ki mu je povedala, da je njen mož car vseh orlov. Iz previdnosti je skrila brata in njegovega konja. Ko pa je zvečer prišel orlovski car domov in zavohal človeško kost, mu je žena priznala, da je prišel najmlajši brat. Pa je tudi orlovski car mirno odvrnil: »Sreča, da nista prišla starejša dva, razklal bi jih, ali najmlajšemu sem pripravljen pomagati, kadarkoli bo v stiski.«

Privedla je sestra svojega bratca, sedli so k večerji, o vsem so se pogovorili. Naposled pravi orlovski car: »Opusti to, dragi svak! Baš-Čelik je ves vražji, ne išči ga, ostani rajši tu pri meni, zadovoljen boš.«

Zaman. Carjevič je vztrajal pri svojem in naslednje jutro mu je tudi orlovski car izročil peresce: »Prižgi ga, kadar ti bo najhujša predla, takoj ti prihitim na pomoč z vsemi jatami svojih silnih orlov.«

In šel je carjevič na pot, da najde Baš-Čelika. Mnoga mesta so že bila za njim, skalovje je raslo pred njim; v skalnati duplini, kjer je hotel prenočiti, je carjevič našel svojo ženo. Zelo se je ona začudila: »Za božjo voljo, kako si prišel sem?«

Carjevič je kratko vse povedal in pozval svojo ženo k begu. Toda ona mu je odgovorila: »Kam bi, kako bi bežala, ko bi naju Baš-Čelik vendar takoj dohitel in tebe ubil, mene pa pritiral nazaj v to duplino!«

Carjevič pa se je zavedal, da so mu dana še tri življenja, zato je vendarle pregovoril ženo, da sta zbežala. Ali Baš-Čelik je bil kmažu za njima in že je kliknil: »E, carjevič, kaj si mi ukradel?«

Brez besede mu je moral carjevič vrniti ženo in Baš-Čelik je rekel: »To-

krat ti prizanesem, ker se spominjam obljube, ko sem ti dal tri življenja. Pojdi zdaj, toda zaradi žene se ne vrni več, ker boš pogubljen.«

Pa je naslednji dan carjevič še enkrat ugrabil ženo, a Baš-Čelik je bil takoj za njima, naperil je puščico in kliknil carjeviču: »Ali hočeš, da te ustrelim, ali pa s sablo razsekam?«

Carjevič ga je opomnil obljube in Baš-Čelik mu je prizanesel tudi drugo življenje: »Vendar, ne vrni se več, ker zdaj ti ne bom več prizanašal, marveč na mestu ubil!«

Dolgo je carjevič v samotni premišljal, kako bi rešil ženo. Slednjič si reče: »Kaj bi se bal Baš-Čelika, ko imam še dvoje življenj, eno mi je on poklonil, drugo je moje.«

Drugi dan je znova nagovarjal ženo, naj pobegne z njim. Ona sama izprva ni več marala, ko je vendar brez koristi. Ali udala se je tudi tretjič. Že sta bila daleč, ko ju je Baš-Čelik dohitel, grozeč: »Čakaj, carjevič, zdaj ni več milosti zate!« (Dalje.)

Rudar Janez:

Trboveljskim slavčkom

ob povratku iz bratske Češkoslovaške v domovino

Vaša je pesem, da v črnih Trbovljah solnce z nebá se ljudem ne smehljá.

Zdaj je drugače. Zdaj sije ljubezen — ljubljeni slavčki — ej, spet ste domá!

V maju so trate, poljane zelene, v mestih je šunder, ropot in nemir — vam pa doline ni ljubše nobene, kakor trboveljski črni revir...

Deca predraga, ljubeča, trpeča, ogenj tujine še sije v očeh, v srčkih pa mirno utripa ti sreča: spet si pri starših po tolikih dneh!

Nesli ste slavo med ljubljene brate — pesem prekrasno rudarskih otrok. Vsékali bolj ste ko krampi, lopate trudnih in žaljavih knáповskih rok!

Zdrava, mladina, v Trbovljah domá: naj se ti solnce pomladno smehljá, naj so ti trate domače zelene — lepše od tvoje ni zarje nobene!

Kako je Pikapolonica izgubila svojo osmo piko

Počitnice so prišle in Mirko je užival prostost, da je bilo veselje. Z njim je hodilo zmeraj nekaj tovarišev. Vsako popoldne so brali jagode v gozdu, ki je bil tik za vasjo. Kadar so bile košarice polne, so posedli otroci po mehkem mahu in začeli jesti slastne jagode.

Nekega dne, ko je Mirko pojedel šele nekaj jagod, je začutil v ustih zopern okus, da je takoj vse izpljunil. Jokaje je stekel k mami in jo vprašal, kaj naj to pomeni. Mamica si je pazljivo ogledala jagode in s palčico odstranila majhnega zelenkastega hrošča, ki je bil med njimi skrit. »Ta hrošček je vzrok, da imajo jagode tako zopern okus,« je rekla. »To je drevesna stenica.«

»O!« je vzkliknila sestra Majda, ki je bila nekaj let starejša. »O njej smo se pa v šoli učili. Drevesna ali jagodova stenica ima ploščato, skoraj trikotno telo, ki se zadaj konča s konico. Da se brani sovražnikov, izloča zoperno tekočino, ki...«

»To si se pa dobro naučila,« je Mirkova mati lepo pohvalila Majdo, njen bratec, Karlček pa je ponosno dejal: »Saj ima v prirodropisju zmeraj najboljši red!«

»Pa vendar še zmeraj ne vem, zakaj mi je morala ta grdoba jagode zasmraditi!« je zagodrnjal Mirko.

Mati se je nasmehnila.

»Zakaj? Nu, če hočete zvedeti, sedite k meni, pa vam povem pravljico o drevesni stenici. Saj ste jo tako preveč razgretli in malo počitka vam ne bo škodilo!«

Otroci so posedli okoli matere, ki ji je prav tedaj priletela na roko majhna pikapolonica. Potem je razširila leskečoča se krila in odletela.

»Pomladi je bilo,« je dejala mati, »in pri vseh hroščih je bilo veliko čiščenje. Hrošči so lepo pomili z roso in dežnimi kapljicami svoje domove v listju. Poti po gozdu so otrebili in jih posuli z svežimi smrekovimi iglicami. Ko je bilo že vse čisto, so krenili v dolgih vrstah k palčku-skakalčku, ki je bil slikar, da bi jim lepo pobarvali obleke, ki so v dolgi zimi obledele in se umazale. Saj veste, da spe hrošči pozimi v tleh in da tam ni zmeraj dovolj snažno. Palček-skakalček je sedel pod visoko mušnico in okoli sebe je imel vse polno lončkov z raznimi barvami. Najprej je prišel na vrsto majski hrošč. Vsi drugi so godrnjali — tako dolgo ga je palček barval. Saj ni čudno, ko ima pa tako velik oklep! In za njim

vsi drugi hrošči rjave barve, potem zeleni, črni, višnjevi in tako dalje.

Med rdečimi hrošči je prišla pikapolonica poslednja: ponudila se je in prav tedaj je palčku zmanjkalo barve. Tako jo je mogel le po nekod pobarvati in zato je bila njena obleka vsa polna madežev.

»Čakaj, polonica,« je dejal dobrodušni palček, »nič ne de, da mi je barve zmanjkalo! Še dosti črne mi je ostalo, pa ti bom naredil tam, kjer so madeži, lepe črne pike. In vzal je čopič in napravil hroščku pike. Eno... dve... tri... štiri... pet... šest... sedem... osem...«

»Ne!« je vzkliknil Mirko. »Zmotila si se. Pikapolonica ima samo sedem pik.«

»Le počakaj,« se je nasmehnila mati, »takoj boš vse vedel! Palček je torej napravil osem pik in hrošček je ves srečen odšel. Saj je bil zdaj najlepši med vsemi.«

»Nezaslišano!« se je ujezil debeli govnač. »Že zdaj se je vsakomur prilizovala, zdaj jo bodo pa še rajši imeli!«

Tudi drevesna stenica bi imela rada take pike. Ni ji bilo všeč, da je iste barve kakor kobilica, ker te živali ni mogla videti.

Drugo jutro pa je prišla pikapolonca vsa objokana k palčku. Imela je samo še sedem pik; osmo ji je bil ponoči nekdo ukradel!

»To je pa najbrž napravila drevesna stenica,« je takoj dejala kobilica, ki se tudi ni preveč prijazno gledala z drevesno stenico. »Le njej lahko pripišemo kaj takega.«

Povsod so jo iskali, toda ni je bilo, kakor bi se bila vdrla v tla. Naposled so jo le dobili skrito in ko so jo vprašali,

ali kaj ve za osmo piko, je bila skrajno ogorčena:

»Ali mislite, da mi je toliko za lepoto in da se tako prilizujem ljudem kakor pikapolonica? Cim manj sem komu všeč, tem ljubše mi je.« »Da,« je jezna vzklíknila, »še prav všeč bi mi bilo, če bi imela kaj takega, kar bi odbijalo živali in ljudi, da bi vsaj mir imela!«

»Nu, tu ti pa lahko pomagam,« se je oglasil palček. In preden se je drevesna stenica zavedla jo je poškopil z jedko, zoperno tekočino. In odtlej so se je vsi ogibali.

Pikapolonica pa je še dolgo zaman iskala svojo osmo piko, toda ni je mogla najti.

Josip Vandot:

Vidin vodomec

Tri pomladi so bile že minile, kar je bila Vida prvič zagledala čudnega ptiča, kateremu ni vedel nihče imena, pa naj je še tako izpraševala ljudi. Pa saj ni nič čudnega, da ga ni poznal nihče; nihče ga še ni bil videl in kako naj ga potem pozna? Vidi so se smejali v obraz in ji rekli, da je samo sanjala in je samo v sanjah videla čudnega ptiča, ki ga ni nikjer.

A Vida ga je bila v resnici videla pred tremi pomladmi. Tja dol pod mesto je bila šla, kjer se je svetila med pomladnimi žarki Sava, prihajajoča z zasneženih planin. Široki prod je blestel v solncu in onkraj njega je zelenel gozd in na njegovem pobočju so bile trate vse posute s kurjicami in živim resjem.

Vida bi bila rada stopila čez vodo, da si natrga v gozdu najlepših pomladnih rož. A brvi ni bilo daleč naokoli, voda pa je bila deroča, da se je ni upal prebresti nihče, a kje šele Vida, ki je bila majhna, da bi jo odnesla sapa, če bi le malo bolj zapihala.

Pa Vidi nikakor ni bilo prav, da ne more čez vodo. Kos kolača, ki ga je imela s seboj, bi rada dala onemu, ki bi jo varno prenesel čez Savo. A kdo naj jo prenese, ko živega človeka ni nikjer?

Vida se je vsedla pod vrbo in žalostno zrla na nasprotni breg, od koder so tako

lepo vabila bele kurjice. A že je zagledala ptiča, ki je letel nizko nad Savo, letel pa je naglo kakor misel. Tih pred Vido je že bil, a bliskoma se je okrenil in je obsedel na vrbi, Vidi ravno nad glavo.

Gledala ga je in se mu čudila. No, pa je bil v resnici zal ptič, ker mu je bilo perje pobarvano s tako živimi barvami, da jim Vida niti ni vedela imena. Zrl je nanjo z okroglimi, kakor zlato se blestečimi očmi in z našopirjeno glavico ji je prikimal prav dobrohotno.

»Ojej,« se je razveselila Vida. »Ti si pa res krassen ptiček. Ker si tako lep, pač zaslužiš, da pojés ta-le kolaček.«

»Cip-cip-cip,« je drobolet čudni ptič s tako prijetnim glasom, da je Vida ostrmela. Postavila je kolaček na vrbrino vejo, pa je zadovoljno gledala, kako je iz njega pikal čudni ptič rozinice in med, ki ga je bil kolač poln do same srediče.

A ptič je bil že sit in se je Vidi trikrat prav lepo priklonil. Razpel je pisane perutnice, pa je dvakrat obletel deklico. V naglem zaletu je hitel čez Savo, a se je vrnil in zletel spet čez vodo. Trikrat je ponovil to, a potem je sedel pod gozdom med kurjice in gledal Vido, kakor bi nanjo čakal.

In glej čudo! Koder je bil ptič letel čez Savo, so se prikazale bele nitke, ki so se vse bolj zgoščevale, dokler se niso izpremenile v prekrasno brv, ki je bila razpeta nad Savo.

Vida je tlesknila z rokami in je pohitela čez varno brv. Že je stopila med kurjice, ko se je ptič dvignil in počasi odletel v goščavo. Vida je nehote šla za njim preko trat, posejanih z najlepšimi pomladnimi rožami, in čez jase, koder so se pasle krotke srne. Ptiči so žvrgoleli po prostranem gozdu, da je bila Vida vesela kakor še nikoli.

Čudni ptič je sedel na ploščato, s svežim mahom prepreženo skalo. »Cip-cip-cip,« je zazvižgal presunljivo, da se je Vida skoraj prestrašila.

Pod skalo je zašumelo listje. Naenkrat se je prikazal iz majhne votline siv jež in za njim okrogla ježevka. Na hrbcu jima je bil na visoko bodico pripet lep šopek kurjic, kakršnih Vida še ni bila videla. Cvetje jim je bilo snežno belo, sredi cvetja pa se je smehljala krona, tako lepa krona, da niti zlata ne more biti lepša.

Jež in ježevka sta popraskala Vido z drobnimi krempljčki po nogi in sta prijazno cvilila. Vida pač ni mogla biti neuljudna, pa je sprejela ponujana šopka. Ptič se ji je že spet priklanjal in je gostolel čudno pesem, ki je pa Vida

ni prav nič razumela. Samo to je vedela, da jo je ptič obdaroval s tema šopkoma, ker ga je bila onkraj Save pogostila z medenim kolačkom.

Hotela se mu je zahvaliti, a ptič se je že dvignil in letel počasi skozi goščavo. Vida je šla za njim in se je vsa zamaknila v prekrasne kurjice. Samo enkrat se je ozrla nazaj in je videla, da gre za njo velika truma srn in srnic.

Posmejala se jim je prijazno in jim pomignila. Srne so se ustavile in so gledale za njo tako dolgo, dokler ni stopila na čudežno brv.

Še sama ni vedela, kako je prišla čez Savo. Spet je stala pod vrbo in čudni ptič je še pikal iz kolačka rozinice in med. Samo brvi ni bilo več razpete čez Savo; v roki je držala šopka kurjic, ki so se ji zdaj zdele še lepše.

»Cip - cip - cip,« je zažvrgolel čudni ptič in je zletel z vrbe. Sedel je Vidi na ramo in jo je prav nalahko trikrat piknil v lice. Potem pa se je dvignil in zletel ob Savi navzgor, letel, letel, dokler ni izginil daleč gori za ovinkom.

Nikoli ne bi bila Vida zvedela, kako je ime ptiču, ki ji je poklonil čudežne kurjice. Nikoli, da se ji ni nekoč prikazal v sanjah. Takrat pa je ptič govoril lepše kakor vsak človek.

»Vedomec sem,« ji je pravil, »vedec mec, ki živi tristo let in je en sam na vsi Savi. Lahko delam vse, kar hočem in dosežem vse, kar hočem. Dala si mi medeni kolaček, da sem pikal iz njega rozinice. Zato pa sem tvoj prijatelj in te ne pozabim nikoli. Spomladi pa se zopet vidiva.«

»Cip - cip,« je zagostolel tako glasno, da se je Vida prebudila in se veselo zasmejala. Zakaj tam na oknu so še vedno stale kurjice, ki jih je bila snela z ježevih in ježevkinih bodic in ki menda ne bodo zvenele nikoli. Saj tudi dobra volja ne bo zvenela nikoli v Vidinem srcu. Same Rojenice so ji prerokovale tako. Rojenice se pa ne zlažejo nikoli in govore samo resnico, kakor so jo napovedale tudi vam. Samo žal, da pri vas ta resnica ni tako lepa in vesela kakor pri Vidi. A kaj hočemo, prijateljčki? Boga zahvalimo, da je vsaj tako in nič drugače.

Izkušeni osel

Srbska basen

Neke nedelje, ko je solnce že davno vzhlo, sta v vaškem hlevu počivala stari in neki mlad osel in sta se veselila: »Danes je nedelja in vsi ljudje počivajo po delu, zakaj naj bi torej midva vstala tako zgodaj?«

Komaj sta izrekla te besede, pa je nekdo potrkal na vrata hleva.

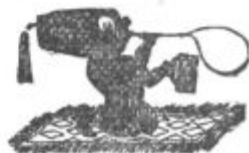
»Kdo je?« je vprašal stari osel.

»Jaz, lastovka sem,« je bilo čuti neki glas od zunaj. »Na posestvu te vabijo na svatbo, pravijo, da pridi takoj,« je dejala ptička in takoj spet odletela.

Ko je mladi osel to slišal, je začel jokati in tožil:

»Tebe že povabijo na svatbo, mene pa ne. Kako velika čast bo to zate in kakšna sramota zame. Kot prvi naj prideš in takoj zjutraj, samo name so pozabili, kakor da bi me niti ne poznali.«

»Ker vesel bodi,« reče stari osel, »kajti, če so povabili na svatbo mene, niso tega storili z namenom, da bi me kakorkoli častili, marveč ker potrebujejo za kuho vode in drv, ki jo bom moral donášati.«

Kaj pišejo Lutroučki?

Ko sem hodila še v osnovno šolo, sem večkrat obiskala neke znance, ki so imeli mimo raznih drugih ptičev tudi papigo. Kradla je kar na debelo. Posebno rada je imela svetle, lesketajoče se stvari, ki jih je nosila za ogledalo v svoje skrivališče. Nekoč je izginila gospe zlata ovratna verižica. Povsod smo jo iskali, tudi jaz sem pomagala pri tem opraviilu, vendar je nismo mogli najti. Papiga pa je venomer kričala: »Papa ukradel!« Gospod pa je rekel: »Menda si jo ti ukradla, ko mene dolžiš.« Prijel je papigo in jo v šali stresel. Joj, kako smo se vsi začudili, ko je pri tem padla papigi izpod peruti gospejina zlata verižica. Čeprav je tako prišla resnica na dan, je papiga vendar še zmerom vpila: »Papa ukrad!« In ko jo je gospod za kaznen lahko udaril, je glasno zakričala: »Papa ukrad — Papa barbar!« Mnogo bi vam lahko povedala o tej papigi in zelo rada bi sama imela tako živalco.

Marjanca Senekovič, uč. III. r. mešč. š. Pragersko.

Moj koštrunček. Prišla je vesela pomlad, ki sem se je zelo razveselila. Zdaj ženem vsak dan svojo čredo ovac na pašo. Ovce se veselo pasejo. Nekoč sem na paši brala knjigo in med branjem pozabila na svojega rogatega koštrunčka. Koštrunček pa, ki je bil navajen, da se zmerom z njim igram, se je razjezil in se z vso močjo zakadil vame. Prevrnil me je in dolgo se nisem mogla pobrati, ker me je lomil smeh. Tako imam s svojim koštrunčkom na paši mnogokrat veliko veselja in kratkega časa.

Ema Kotnik, uč. IV. razr. pri Sv. Kunigundi na Pohorju

Dragi striček! Nikar ne zameri, da Ti pišem o svojih »prašičkih«. Veš to se je zgodilo v tistem času, ko sem še trgal prve hlačke pa sem jo lepega dne mahnil za hlev, kjer je ležal velik kup gnoja. Moj stric je s konjem vozil gnoj, in ko se je pri tem kup gnoja manjšal in manjšal, je zadel na mišje gnezdo, v katerem je bilo nekaj mladih, golih rdečih mišk. Hitro sem pobral miške, jih previdno položil v žep in zdirjal domov k materi. Dal sem jih v kuhinji na tla in

rekel mami: »Te prašičke sem Ti prinesel; lahko jih zrediš pa bomo imeli o Božiču dovolj klobas!« Mama pa se je razjezila: »Če mi ne neseš teh nemarnih miši takoj nazaj, Ti izprašim hlačke, da bo joj!« Žalosten sem odnesel miške nazaj.

Vitodrag Erbežnik, uč. III. r. real. gimn. v Mariboru.

Moja kozka

Kozko lepo jaz imam,
še Tebi, ljubi striček, ne,
o, nikomur je ne dam,
ker zvesto vdana meni je.

»Vojska« njeno je ime,
saj se med vojno rodila je.
Roga velika dva ima
in z njima se braniti zna.
Iz srca rada jo imam
in je nobenemu ne dam!

Silva Janša, uč. I. razr. mešč. š. Hrušica pri Jesenicah.

Moja prevzetna muca. Nekega solnčnega pomladanskega dne sem sedela pred našo hišo in brala povesti. Poslušala sem svoje najljubše prijateljice ptice, ki so veselo prepevale. Mamica mi je prinesla lonček kave in košček kruha, da ne bi od lakote oslabela. Kar pricaplja po cesti sodedova muca. Prijazno jo pokličem in ji ponudim košček kruha, ker kave tako ne mara. Pa kaj mislite, kaj se je zgodilo? Ta brkata kosmatinka me samo od strani pogleda in hiti naprej v grmovje, da mi pokaže, da ima tam boljše južino. Poskočila sem in odhitela za njo, toda prepozno sem prišla na kraj nesreče. Muca je bila že pograbila ptičjega mladička iz gnezda in ptička mamica je vsa zbegana frfotala nad grmom.

Merčnik Ludmila, uč. IV. razr. Sv. Kunigunda p. Žreče.

Moja zajčka. Danes sem se Ti prvič oglasil, dragi stric Matic. Povedati Ti moram, da imam dva zajčka. Enemu je ime Belček, drugemu pa Sivka. Oba sta v istem hlevu. Belčka imam rajši od Siv-

ke, ker se zmerom umiva; Sivka pa samo dremlje v kotu. Časih vzamem katerega iz hleva, pa mi takoj uide iz rok. Mali Belček je debelejši od Sivke. Sivka dela že gnezdo, upam, da bo imela kmalu mladiče. Moj debeli Belček pa samo skače. Pet mesecev ima in je zelo gibčen. Samo malo preveč plašljiv je. Jesti jima dajem koruzo, korenček, trd kruh itd. Enkrat sta mi ušla iz hlevčka, pa sem ju kmalu spet ujel. Oba imam zelo rad. Ko bo imela Sivka mladiče, se spet oglasim v »Mladem Jutru«.

Joško Ambrožič, uč. III. razr.
Ljubljana, Delavska zbornica.

Moj ptiček

Moj ptiček
tako žvrgoli,
da zjutraj me zgoda
iz spanja zbudi.

Vstanem, se pokrižam,
Boga počastim
in k svojemu ljubčku
ptičku hitim.

Nad posteljo mojo
me čuva zvesto,
v bridkosti tolaži
me s pesmico.

Kanarček moj ljubi,
vse zate storim,
prinesem ti vode
in hrane dobim.

Veselo nad mojo
posteljo poj
in zmerom ostani
prijateljček moj.

Merčnik Ludmila, uč. IV. razr.
Sv. Kunigunda p. Žreče.

Najljubše živali so mi ptice. Zgodaj zjutraj spomladi lahko slišiš petje divjega petelina. Skrjanec se glasno gostoleč dviga v sinje višine. Iz gozda slišiš veselo kukanje kukavice in že od daleč ti doni na uho tikanje žolne. Silni orel se dviga v nedostopne višine. In po vaseh vidiš vse polno drobnih lastavic, ki švigajo kakor blisk po zraku in med letanjem lovijo žuželke in muhe za svoje lačne mladiče. Ko pa solnce zaide, zaslišiš iz gozda čudovito pesem najmilejšega ptička — našega slavčka.

Podgoršek Helena, uč. I. razr. real. gimn.
v Ptuj.

Prišla bo kukavica.

Prišla bo kukavica,
v gozdu bo zapela.
Doba vesela
pomlad prihaja,
z njo pesem maja . . .
Ku, ku, ku, ku,
šopek pripel si je na klobuk
pastir,
venček splela
si je pastirica . . .
Kuka ji srečo
kukavica.

Vera Fischerjeva, uč. I. b r. žen. real. g.
v Ljubljani.

Listnica uredništva

Učenke IV. razreda pri Sv. Kungundi p. Žreče. Prav veseli smo bili vaših spisov, ki bomo vse objavili. Nekatero pesmico so prav dobre.

R. Ladislav v Mariboru. Vaše pismo smo prejeli. Prihodnjo nedeljo objavimo eno izmed Vaših pesmi. Le pogumno naprej!

Pozor Jutrovčdi! 21. t. m. objavimo vse tiste spise, ki se ne nanašajo na naš natečaj. Mnogi izmed vas so nam poslali v počastitev materinskega dne prav lepe spise in pesmi. Vse te dopise natisnemo to nedeljo. 30. t. m. bomo pa nadaljevali stari natečaj.

Šaljive uganke

1. Kdo se joka, če ga solnce obsije?
2. S čim se dan konča in noč začne?
3. Kje oznanjujejo ribe pokoro?
4. Kaj dela kmet kadar hodi po njivi?
5. Kateri tiči radi štruklje jedo?

Češnje

Češnje so prvo pomladno sadje, ki pride na trg. Že stari Rimljani so poznali slastni okus tega sadeža. Ne samo v okolici Rima, tudi po vseh drugih delih ogromnega rimskega cesarstva so sadili češnje. Dobil so jih iz Male Azije. V Evropi so prej poznali samo drobno divjo češnjo, ki so jo gojili že v bronasti dobi.

Lukul je prinesel leta 64. pred Kristovim rojstvom, ko se je zmagovalno vračal z Vzhoda, poleg dragocenih zakladov tudi neznatno drevesce iz Keraza v Pontu. Prvi je zasadil češnjevo drevo v svojih vrtovih, kjer je ozelenelo, cvetelo in dalo sladke sadove. Lukul si je s tem pridobil za sadjarstvo velike zasluge, ker je pripomogel k temu, da se je češnja tako hitro razširila po tedaj znanem svetu.

Češenj ne jemo samo surovih. Uporabljamo jih tudi za mezge (marmelade), kompote in likerje. V Dalmaciji delajo iz višenj, ki so tudi vrsta češenj, maraskin, nekakšno okusno žganje.

Da je bila češnja tudi predmet praznoverja, priča stara navada, da režejo na svete Barbare dan (4. decembra) ponekod vejice s češenj. Potem jih dajo v sobi v vodo. Če se vejice kmalu razcveto, pomeni, da bo zima mila in drugo leto zelo rodovitno.

Manica:

Prsti na roki

Palec je kazalcu rekel
da bo stekel
do sredinca.
In od tod
šel na pot
s prstancem
do mezinca!

Kvadrat I

1	2	3	4
K	O	L	O
2			
O			
3			
L			
4			
O			

1.—2. žito, 3. stročnica, 4. rastlina.

Uganke, kakršne si stavljajo črnski otroci

Kaj je to: Moj oče prebiva v sobi, toda njegova brada je zunaj?
(Ogenj in dim od ognja.)

Kaj je to: Neka žival je položila nekaj popolnoma golega na solnce, pa se ta stvar vendar ni posušila?
(Pes in njegov nos.)

Kaj je to: Ti imaš nekaj; če to nekam neseš, gotovo prineseš spet nazaj.
(Noga.)

Kaj je to: Vedno hodi s teboj, vendar je ne moreš zgrabiti?
(Tvoja senca.) (Priredil Cv. K.)

Rebus

Rešitev posetnice

Sladoledar

Najboljši zdravniki

Neki slavni zdravnik je ležal bolan v postelji in obdajala ga je cela vrsta njegovih mlajših tovarišev. Jokali so.

Ko je bolnik to videl, jih je začel tolažiti:

»Ne jokajte, gospoda, zakaj jaz moram umreti. Moja smrt ne bo za svet tako velika nesreča, kakor menite vi, ker zapuščam za seboj tri dobre zdravnike.«

Vsak od njih je mislil, da so to oni sami, pa so zaradi tega vsi zahtevali od bolnika, naj jim pove, kdo so ti slavni zdravniki.

»To so: voda, delo in zmernost,« jim je odgovoril bolnik.

Lahko si je pač misliti, kako so bili vsi začuden in razočarani, ko so dobili ta nepričakovani odgovor. (Cv. K.)

